

***Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet,
Statsbudsjettet 2018, kap. 496, Post 71***

TILSKUDDSRAPPORT 2018

Utfylt skjema sendes til post@imdi.no innen **1.4.2019** sammen med årsrapport og revidert årsregnskap.

Organisasjon
MiRA Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn
Kontaktperson
Anne Berit Sødal (adm. ansvarlig), Fakhra Salimi (leder)
Telefon
22 11 69 20
E-post
post@mirasenteret.no

Beskriv hvordan organisasjonen gjennom sitt arbeid har bidratt til å øke deltakelse i, og økt tillit til, samfunnet blant innvandrere og barna deres:

MiRA-Senterets funksjon som en åpen og sekulær møteplass med et helhetlig og Empowerment-rettet lavterskeltilbud er selve grunnlaget i vårt arbeid. Det er gjennom direkte kontakt med kvinnene at vi opparbeider oss kunnskap om og forståelse for hvordan komplekse samfunnsforhold påvirker deres hverdag og livssituasjon. Det er også på denne måten minoritetskvinner får mer kunnskap om hvordan de selv kan bruke sine egne ressurser i det norske samfunn.

For å sikre deltakelse og økt tillit til samfunnet arrangerer vi blant annet kurs, rettighetsinformasjons, workshops, aktiviteter og utflukter. MiRA-Senteret har gjennom 2018 arrangert 20 kurs der deltakerne har tilegnet seg kompetanse om tema som kommunikasjon mellom foreldre og barn, barns rettigheter, barneoppdragelse, hverdagsmestring, kosthold og trening, samt digital opplæring, både i gruppe og individuelt der deltakerne har økt sin digitale forståelse. Gjennom dette arbeidet bidrar vi med å bygge minoritetskvinner som ressurspersoner som kan bidra til forebygging av vold i nære relasjoner og økt deltakelse i norsk arbeidsliv. Vi jobber sammen med minoritetskvinner for å forebygge alle typer diskriminering, blant annet sosial kontroll, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse mm. Det er kun i dialog og erfaringsutveksling med kvinnene, at vi sammen kan finne løsninger på de mange utfordringer en kan oppleve i Norge i dag som minoritetskvinne.

Våre resultater kommer blant annet til syne gjennom at våre veiledere nå selv tar initiativ til å arrangere flere ulike aktiviteter og utflukter. Eksempelvis planlegger og organiserer en veiledergruppe på Senteret en språkcafe annenhver uke, der de praktiserer det norske språket

og utvider sitt ordforråd og begrepsforståelse i en uformell setting. Språkkafeene blir i tillegg arrangert på ulike steder rundt om i Oslo og bidrar slik til å øke kvinner og barns kunnskap om muligheter i eget nærmiljø. Våren 2018 fikk MiRA-Senteret besøk av kunnskaps- og integreringsminister, Jan Tore Sanner som en del av statsrådets integrerings-turne. Statsråden visste engasjement for det viktige arbeidet som skjer på senteret og løftet i ettertid frem MiRA-Senterets språkkafe og digitale opplæring som viktige bidrag for minoritetskvinner muligheter til deltakelse i norsk arbeidsliv.

Et annet arbeid som har vært viktig i 2018 har vært å bevisstgjøre rundt ulike typer vold mot kvinner, både innad i minoritetsmiljøene, men også ut mot storsamfunnet. Dette har vi blant annet gjort gjennom å arrangere nasjonalkonferansen: «#Metoo-mangfoldige former for vold mot kvinner» som samlet over 100 deltakere fra hele landet der vi belyste et bredt spekter av problemstillinger knyttet til ulike typer for vold og likestillingshemmende faktorer som minoritetskvinner møter i det norske samfunnet. Et tema som engasjerte bredt på tvers av ulike fagmiljø, kjønn og minoritetsbakgrunn. Gjennom utendørsutstillingen «Fra offer til ressurs-minoritetskvinner mot undertrykking og sosial kontroll» synliggjorde vi også for tusenvis av forbigående det omfattende som minoritetskvinnerbevegelsen har kjempet mot ulike undertrykkelsesformer på en rekke samfunnsområder og satte fokus på viktigheten av at allmennbefolkningen kjenner til minoritetsbevegelsens arbeid og slik synliggjør potensialet som ligger i hvordan vi kan møte de utfordringer som fortsatt gjenstår i likestillingsarbeidet, sammen. (Se årsrapportens s. 54-57 for utfyllende informasjon om utstillingen).

Dette er kun noen eksempler på det viktige arbeidet MiRA-Senteret har gjort for å øke deltakelse i, og økt tillit til samfunnet blant innvandrere og barna deres. Se vedlagte årsrapport 2018 for et mer detaljert overblikk over det helhetlige arbeidet MiRA-Senteret har gjort i løpet av året med mål om økt deltagelse, kunnskapsheving og ressursbygging av minoritetskvinner i det norske samfunnet.

Beskriv hvordan organisasjonen gjennom sitt arbeid har bidratt til kunnskap om ulike sider ved integreringsprosessen, inkludert mulige utfordringer og hvordan disse kan håndteres:

Etter mange års pådriverarbeid, spesielt knyttet til spørsmål om likestilling, diskriminering og rasisme, fremstår vi i dag som et godt etablert nasjonalt ressurscenter i minoritetskvinner spørsmål. I vårt landsdekkende synliggjørings- og formidlingsarbeid benytter vi oss av viktige kanaler som blant annet høringer og innspill til lokale og nasjonale myndigheter, foredragsvirksomhet, innlegg, kurs og uttalelser til media. (se årsrapport 2018 kap. 3).

Utdanning, arbeid og språk

Arbeid, og særlig lønnsarbeid, er sett som en del av de viktigste aktivitetene i vårt samfunn. I dag er det større kjønnsforskjeller i innvandrerbefolkningen med hensyn til arbeidsdeltakelse, enn i resten av befolkningen. Blant innvandrerbefolkningen er det også forskjeller mellom minoritetsgruppene, og kvinner fra Asia og Afrika har ofte svakest tilknytning til arbeidslivet. Samtidig florerer det myter om minoritetskvinner og arbeidsliv og tabloide forklaringer på hvorfor det er slik, i den offentlige debatten. Det brukes i tillegg en retorikk som beskriver minoritetskvinner som passive, ambisjonsløse og uten et ønske om å jobbe.

Vi vet at reelle muligheter på arbeidsmarkedet som gir en lønn å leve av, er nøkkelen til selvstendighet og reell likestilling for alle kvinner. Det er også avgjørende for å forebygge vold

mot kvinner i et minoritetsperspektiv. Etnisk kjønnsdiskriminering og marginaliseringen i norsk arbeidsliv fortsetter å reprodusere stereotyper av minoritetskvinner som offer fremfor en ressurs, og har negative konsekvenser for kvinners politiske, sosiale og økonomiske deltakelse.

Gjennom MiRA-Senterets arbeid med mødre-grupper, opplever vi at kvinner motiverer hverandre og er sultne etter kunnskap og informasjon som bringer dem nærmere arbeidslivet. Mange kvinner kjemper hardt for å komme over disse tradisjonelle barrierene og ser etter arbeid. De kjemper ofte på flere plan: blant annet mot familiens krav og samfunnets stereotypiske holdninger. Utfordringene er størst for de av dem som er ufaglærte, som kun får tilbud om arbeids- eller praksisplasser hvor det er lite kontakt med etniske nordmenn. Dermed er det få som får mulighet til å praktisere det norske språk og få en fast jobb. Dette mener vi er en likestillingsutfordring på strukturelt nivå. Den må anerkjennes og bekjempes!

Både gjennom MiRA-Senterets nasjonalkonferanse #Mangfoldige former for vold mot kvinner» og i utendørsutstillingen «Fra offer til ressurs- minoritetskvinner mot undertrykking og sosial kontroll» har vi i 2018 satt særskilt fokus på denne typen strukturelle likestillingsutfordringer. Gjennom dette arbeidet har vi bidratt til å synliggjøre et meget viktig fokusområde for storsamfunnet og samtidig vist frem de enorme ressursene som minoritetskvinner har å bidra med i det norske samfunnet.

Gjennom vårt arbeid vil vi trekke frem følgende anbefalinger:

- Felles søkelys på viktigheten av holdningsendringer som reduserer reproduksjon av stereotyper av minoritetskvinners rolle i samfunnet
- Helhetlig arbeid som både styrker minoritetskvinners kompetanse, språk og digitale kunnskap og samtidig løfter frem satsing på hverdagsmestring og helsefremmende tiltak som sentrale for å lykkes med integreringsarbeidet
- Muligheter for alle, uavhengig av bakgrunn, blant annet gjennom arbeidsrettet språkopplæring og arbeidstrening kombinert med rettighetsinformasjon er viktige tiltak
- Etablere tiltak som motiverer kvinner til å delta i arbeidslivet, og gjøre det enklere å kombinere arbeidsliv med familieliv.
- Styrke minoritetskvinners nettverk gjennom en styrking av åpne møteplasser som vil fungere inkluderende i det norske samfunnet, både for kvinner og barn
- Målrettet fokus på inkluderende arbeidsplasser

Vi ser det som helt nødvendig i dette arbeidet at organisasjoner som MiRA-Senteret som har 30 års kompetanse med målgruppen og har kunnet vist til treffsikre, målrettede og helhetlige tiltak som fungerer over lang tid styrkes. Fordi vi har et utbredt nettverk og samtidig har tillitt innad i minoritetsmiljøene lykkes vi med å nå ut til en gruppe som vanskelig nås gjennom andre tilbud. Gjennom synliggjøring av minoritetskvinners egne stemmer knyttet til utfordringene de møter kan vi kartlegge og gjøre de riktige tiltakene i samfunnet med mål om å skape en varig endring i norsk arbeidsliv, også for minoritetskvinner.

Forebygging av vold i nære relasjoner

Vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er en av samtidens største likestillingsutfordringer. Kvinner med minoritetsbakgrunn, særlig nyankomne innvandrerkvinner i Norge er en spesielt utsatt gruppe når det gjelder vold i nære relasjoner. De mangler selvstendig oppholdstillatelse de første 3 årene og har ofte en marginal posisjon i samfunnet når det gjelder juridiske rettigheter og økonomisk uavhengighet. Manglende selvstendig opphold reduserer

innvandrerkvinner muligheter til å finne rettslige løsninger på vold i nære relasjoner og dermed begrenser deres tilgang til rettsapparatet. For å forstå omfanget av vold i nære relasjoner blant minoritetskvinner er det viktig å se på utlendingsregelverket som skaper ubalanse i maktforholdet mellom innvandrerkvinner og menn.

MiRA-Senteret jobber kontinuerlig med å videreutvikle vårt samarbeid med aktører som arbeider med flyktninger. Gjennom blant annet foredrag for ansatte på Refstad og tett samarbeid med flere introduksjonsprogram har vi bidratt til både økt kunnskap om vold i nære relasjoner og styrket nyankomnes muligheter til hverdagsmestring og deltagelse.

Gjennom vår lange erfaring har vi opparbeidet oss bred kunnskap innen område og vi ser at det er flere faktorer som bidrar til å gjøre det lettere for kvinner og unge jenter å komme ut av voldsspiralen, spesielt i tilfeller hvor det er snakk om vold i nære relasjoner. Vår erfaring og kompetanse forteller oss følgende:

- Økonomisk uavhengighet i forhold til mannen eller familien er forebyggende arbeid mot vold i nære relasjoner
- God og tilgjengelig rettighetsinformasjon er helt essensielt
- Språk, utdanning og arbeid
- Bolig og alternative sosiale nettverk
- Empowerment av unge jenter med minoritetsbakgrunn

Forebygging av vold mot kvinner med minoritetsbakgrunn må gjennomføres på flere plan. Med 30 års erfaring vil MiRA-Senteret hevde at Empowerment og bevisstgjøring av minoritetskvinner om like rettigheter og plikter, er nøkkelen til forebygging av vold i nære relasjoner. Det er nettopp Empowerment og bevisstgjøring som er grunnpilarene i MiRA-Senterets forebyggingsarbeid, ved at vi spesielt retter fokus mot å styrke kvinnenes kunnskap om juridiske rettigheter, og dermed øke deres handlingskompetanse.

Gjennom god veiledning til kvinner som har barn, støttegrupper og individuelle samtaler for unge kvinner, når MiRA-Senteret ut til hele familien, også barn som utsettes for vold enten direkte eller indirekte. Kvinnene blir tryggere på seg selv og på foreldrerollen, samtidig som de får økt kunnskap om ulike offentlige hjelpeinstanser og samfunnet i sin helhet. En slik helhetlig tilnærming på forebygging som i all hovedsak benytter kvinnenes egne ressurser i arbeidet og videreutviklingen, er en tilnærming vi anbefaler at også det offentlige hjelpeapparatet følger.

Behov for synliggjøringsarbeid og mangfoldskompetanse i hjelpeapparatet

I 2018 har bevisstgjøringskampanjer knyttet både til ulike former vold mot kvinner og kroppsbevissthetkampanjen #Minkroppmittvalg, initiert av unge jenter bidratt til at vi har mottatt en rekke henvendelser fra både store og små organisasjoner og institusjoner som ønsker at vi deler av våre kompetanse. Gjennom flere større arrangementer, sosiale medier, foredrag – og stand virksomhet har vi delt av vår mangeårige kompetanse på flere ulike området. Gjennom en egen nettside www.miraconsult.no har vi gjort vår kompetanseområder mer synlige for et landsdekkende hjelpeapparat og vi opplever stadig økende pågang av henvendelser og mange ønsker oss på besøk i forbindelse med fagdager, for å holde foredrag, arbeidsrettede og Empowerment-rettete workshops eller for å gi innspill på tematikk de møter som vi har mangeårig kompetanse på innenfor våre virkeområder. Vi forsøker å bidra så mye vi kan, men vi har dessverre ikke tilstrekkelig kapasitet og ressurser til å følge opp henvendelsene.

Vi har arrangert jevnlig hverdagsmestringsworkshops og temamøter med

rettighetsinformasjon om blant annet utlendingsloven, helsetjenesten, rettigheter i møte med tolk, om oppholdstillatelse, introduksjonsloven og om barnevernet. Vi har i etterkant av temamøtene gitt nyankomne kvinner tilbud om krisehjelp, rådgivning og gratis juridisk bistand.

Beskriv hvordan organisasjonen gjennom sitt arbeid har bidratt til å oppnå målsetningen med å gi alle innbyggere de samme pliktene, rettighetene og mulighetene når det gjelder å delta i samfunnet og ta i bruk egne ressurser:

MiRA-Senterets mål er å gi et helhetlig tilbud til kvinner og unge jenter med minoritetsbakgrunn som fremmer likestilling og bevisstgjøring omkring rettigheter og plikter i det norske samfunn. Gjennom et bredt utvalg av kurs, aktiviteter, rettighetsinformasjon, politisk arbeid, selvorganisering, krisehjelp- og rådgivning og nettverksarbeid, har vi lyktes med å synliggjøre minoritetskvinner sine egne erfaringer og perspektiver på ulike nivå og har satset på tiltak som fremmer reell likestilling og inkludering i samfunnet.

MiRA-Senteret jobber daglig for å synliggjøre minoritetskvinner sine egne stemmer. Gjennom vårt arbeid fremmer vi brukermedvirkning og hjelp- til selvhjelp gjennom å bevisstgjøre unge jenter og kvinner med tanke på de mulighetene de har til å påvirke egen livssituasjon, og betydningen av å ta egne valg. Gjennom kunnskapsformidling og bevisstgjøring om temaer som livsvilkår, familiesituasjon, arbeidsliv og egne rettigheter får brukerne kunnskap og trygghet nok til å bli aktive deltakere i samfunnet. Vi arrangerer også Ta-ordet kurs, spesielt for unge jenter der de kan lære taleteknikker og trene på å ta ordet i grupper og større forsamlinger.

MiRA-Senteret mener at frivillighet er en helt sentral del av en integreringsprosess. De frivillige er delaktige i planleggingen av Senterets aktiviteter og deltar på møter, seminarer, konferanser og stands, og hjelper til ved utsendelser av informasjonsmateriell og informasjonsformidling. Vi har en godt etablert veiledergruppe av minoritetskvinner, en gruppe som møtes for å styrke og videreutvikle veilederrollen og øke sin kunnskap om organisering, lederskap og formidling. Flere av de frivillige utfører også en del faglig arbeid som å holde workshops, foredrag og bistår med språkkompetanse ved behov og fremmer slik både brukermedvirkning og gir hjelp til selvhjelp.

Det at minoritetskvinner og unge jenter gjennom våre tilbud får en reell mulighet til å delta, ta ansvar og lære norsk språk skaper mestring og styrker deres sjanser på jobbmarkedet. Gjennom at vi bruker frivillighet som et sentralt virkemiddel for å styrke hver enkelt kvinne skaper vi ressurssterke minoritetskvinner som vet sine rettigheter, har kjennskap til sine plikter og innehar grunnleggende kompetanse og selv kan bidra som viktige aktører i det lokale integreringsarbeidet i sine nærmiljø.